

Nagy ember képe az „Ördög bibliáján”
Gorové István miniszter régi magyar kártyán

A magyar kártya vagy Tell-kártya neve „svájci (helvét) kártya” is volt. Svájcban nem gyártották, nem is használták. Kolozsvárott már 1827-ben színpadra állították Schiller Tell Vilmos című drámáját, történetét tehát ismerték Magyarországon. A mai magyar kártyán is régi svájci ruhába öltözött emberek láthatók, akárcsak az 1973-ban Sylvia Mann angol gyűjtő és kártyatörténésznél megtalált Schneider József kártyakészítő lapjain (Pest, kb. 1835, a ma ismert legelső magyar kártya). Ezeken német a felirat, de Salamon Antal Tell-kártyáin 1855 körül már ismert a magyar *Kuoni* pásztor, *Stüssi* vadász stb. jelzés.

Az 1867-es kiegyezés utáni magyarországi vezetőket a Játékkártyagyár R.T. Pest díszmagyarban mutatja be az 1890 környékén kiadott Tell-kártyán. *Gorové István* (Pest 1819. augusztus 20. Budapest, 1881. május 31.) politikus, a Magyar Tudományos Akadémia tagja is látható az egyik lap félfoldján (egy lapon két mellkép van egymással szemben). Örmény származású édesapja, Gorové László (Szamosújvár, 1780. június 2. Pest, 1839. március 11.) a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja volt, kinek színműveit elő is adták, és megírta Eger vára, valamint a bánsági bolgárok történetét.

Gorové István gróf Széchenyi István reformokat követelő táborához csatlakozott, s kidolgozta a hazai vasúti hálózat részletes tervét. 1842-43-ban külföldi utazásán ismerkedett meg gróf Andrássy Gyulával. Útjáról Nyugat című írásában számolt be liberális nézőponttal, de korának cenzorai egyes részletek kiadását megtiltották. 1846-ban Kossuth Lajos követte a Végegyet igazgatói székében, mely egyesület az osztrákok Magyarországot gyarmatnak tekintő politikája ellen alakult meg. Gorové körirata az elnyomott magyar közgazdaság érdekében a vámtarifa kérdéseiről szólt. Az 1848-49-es szabadságharc idején képviselő volt. A debreceni képviselőházban jegyzőként dolgozott, s részt vett az 1849. április 14-i függetlenségi nyilatkozat megszövegezésében. Az 1849. augusztusi fegyverletétel után menekülnie kellett, Törökországon át Nyugat-Európába ment; 1856-ban térhetett haza. A Deák Ferenc vezette párthoz csatlakozott, amely az 1848. április 11-i törvény visszaállítására törekedett. Gorové István fővárosi képviselőként vett részt az 1861-es országgyűlésen, melyet Ferenc József fölösztatott.

Az 1865-67-es országgyűlésnek kellett megoldania az osztrák örökös tartományokkal szemben fennálló kérdések szabályozását. Deák Ferenc 1865. április 16-i „húsvéti cikkében” ismertette a magyarok feltételeit, majd megtette indítványát a 67-es bizottság kiküldésére. Gorové István is tagja volt e bizottságnak.

A kiegyezés után megalakult magyar kormánynak a fejlődőképes Magyarország megteremtése volt a feladata. Néhány kivétellel ugyanazok vezették hazánkat 1867 után, mint akik tették ezt 1849-ben (*Gorové István földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterként* tevékenykedett 1867. február 20-tól 1870. május 23-ig. Az egyéni szabadság híveként megteremtette az ipari szabadságot, sürgette a vallási egyenlőség alapján a kötelező polgári házasságot. A kereskedelmi kamarák létrehozása, a lótenyésztés elkülönítése is az ő munkáját dicsérte. A posta, a távírda megteremtésekor az egész országban csak három magyarul tudó távírdász volt!

1869-ben a húsz évvel előbbi szabadságharc két résztvevője került szembe a Teréz-Erzsébetvárosi képviselő-választáson: Gorové István minisztert Jókai Mór buktatta meg.

1870. április 1-től a következő év június 1-ig közmunka- és közlekedésügyi miniszterként Gorové a vasúthálózat fejlesztésén munkálkodott.

Meg kell említeni, hogy díszmagyarban ábrázolja őt egy 1876 környékén készített kártyalap is.

(Megjelent a Hegyvidék 2005. szeptember 21-i számában)

* * *

Meghívó

A Fővárosi Örmény Klub 2006. február 16-án du. 17 órakor tartja következő találkozóját.

Műsor: I. rész: Vendégünk *Bánffy György* színművész

II. rész: *Kovács Bálint*: Erdélyi örmény kéziratok a Vatikáni Könyvtárban –

Vetített képes előadás. Kérjük a pontos megjelenést!

A klubestet az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület rendezi.

Támogatja a Fővárosi Örmény Önkormányzat és

a Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottságának Közművelődési és Tudományos Alapja.

* * *

1% 1% 1% 1% 1%

Közeledik az adóbevallás ideje... A törvény szerint személyi jövedelemadónk (kétszer) egy százalékát erre jogosult, bejegyzett egyházaknak, közintézményeknek, civil szervezeteknek, egyesületeknek ajánlhatjuk.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

jogosult arra, hogy személyi jövedelem-adónk 1 %-át az EÖGYKE-nek ajánlhassuk.

Kilenc éve működő Egyesületünknek így lehetősége nyílik, hogy működésünk anyagi nehézségeit részben megoldjuk. Meggyőződésünk, hogy az EÖGYKE kezdettől fogva nyitott könyvként működik, hiszen minden lépésünkről rendszeresen beszámolunk az Erdélyi Örmény Gyökerek Füzetek hasábjain.

Akik részt vesznek programjainkon, meggyőződhetek arról, hogy a tagdíjat, adományokat, a pályázatok során elért támogatásokat kizárólag kulturális és hitéleti identitásörzésünkre, hagyományaink ápolására, a magyarörmény társasági élet, a közösség megteremtésére, jobbitására fordítjuk. **Kérjük, hogy jövedelemadója bevallásakor gondoljon Kulturális Egyesületünkre - ezáltal önmagára is.** Hiszen tagságunk azért dolgozik, hogy magyarörmény közösségünk céljait megvalósítsa, örmény gyökereink tárgyi és szellemi kultúráját megőrizze, átadja gyermekeinknek, unokáinknak - az utókornak. Tartozunk ezzel tehetséges, tisztességes és jó magyarrá vált őseinknek, tehát önmagunknak is.

Nem kell mást tennie, mint a jövedelemadó bevalláskor az APEH által mellékelte, (vagy Ön által kért) rendelkezési nyilatkozatot kitöltenie:

A kedvezményezett **adószáma:**

18085590-1-41

A kedvezményezett **neve:**

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

Egyúttal kérjük és javasoljuk, hogy a másik egy százalékkal támogassa a Magyar Katolikus Egyházat, amelynek részegyháza a magyarhoni, történelmi örménység Örmény Szerződésű Római Katolikus Egyháza.

Templomunknak, amelyet évtizedeken át Kádár Dániel apátplébános vezetett, nincs önálló technikai száma!

Ezért javasoljuk, hogy másik rendelkezési lapján tüntesse fel kedvezményezettként

a Magyar Katolikus Egyházat, amelynek technikai száma: 0011

A rendelkezési nyilatkozatot tegye külön-külön egy-egy szokásos, szabvány méretű borítékba és zárja le. Írja a borítékra a saját nevét, lakcímét és adóazonosító jelét, majd a lezárt borítékokat mellékelje az adóbevallásához.

Köszönjük, hogy gondol ránk!

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

* * *

Szomorújelentés

SOLI DEO GLORIA

*„ Boldogok a halottak,
akik az Urban halnak meg.”*

Jelenések 14,13

*„Ama nemes harcot megharcoltam,
futásomat elvégeztem, a hitet meg
tartottam...” 2 Timóteus 4,7*

Isten akaratában megnyugodva szomorú, de az Úr Jézus Krisztus megváltását hittel elfogadó szívvel tudatjuk, hogy

ittebei Kiss István

édesapánk, nagyapánk,

a Debreceni Felsőkereskedelmi Iskola tanára,

az egykori Horthy István Diákkaptár Szövetség országos főtitkára,

a Budapesti Toldy Ferenc Gimnázium igazgatója, ig. helyettese, tanára,

a Budapesti Eötvös József Gimnázium tanára,

gimnáziumi igazgató, vasdiplomás nyugalmazott tanár

Istentől megáldott életének 100. évében, állapotát türelemmel és alázattal elfogadva, szellemében épen, lelkében békességgel, testében elfáradva,

2005. december 25-én csendesén hazatért Teremtő Urához.

Életéért a református egyház szertartása szerint

2006. január 15-én, vasárnap 12 órakor a

Fasori református templomban adtak hálát.
Hamvai az istentiszteletet követően, a templom kolumbáriumában kerültek elhelyezésre.
Áldott emlékét szerető szívünkben őrizzük.

Gyászolják:

Dr. Kiss István fia, Kiss Katalin leánya, Dr. Urbán Éva menyee,
Megyeri József veje, Megyeri Gergely, Megyeri Zsófia, Kiss Dorottya - unokái,
rokonai, barátai, kollégái és tanítványai

* * *

Gyertyaszentelő Boldogasszony

Ünnepe: 2006. február 2.

A *Münchener-kódexben* (1466) *Szűz Mária tisztulata*, az *Érdy-kódexben* (1527) *Asszonyunk Mária tisztulata*, *Mária tisztulásának napja*, vagyis *Találkozás*, amikor a világ világosságát, *Jézust* a mózesi törvény értelmében bemutatta a templomban (Lukács 2, 22-32).

A szentelt gyertya már az ókeresztény korban Krisztus jelképe. Az egyházi értelmezés szerint a viasz emlékeztet Jézus emberi természetére, a világosság pedig istenségére. Más értelmezés szerint a halandóságra, mert a gyertya magát fölemészti, hogy másoknak szolgálhasson. Más magyarázat szerint az égő gyertya a jócselekedetekkel ékeskedő hitet jelképezi, mert amint a gyertya láng nélkül nem világíthat, éppen úgy a hit jócselekedetek nélkül halott.

Kevés olyan katolikus hajlék akad, ahol manapság is még ne volna szentelt gyertya. Régebben a sublót vagy a láda fiában tartották, vagy 'felöltöztetve', szalaggal átkötve a falra akasztották. Főképpen vihar mellett gyújtották meg, és imádkoztak mellette.

A szentelt gyertya végigkíséri, oltalmazza a hívő embert egész életén át.

(-y-nes)

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület folytatja a pénzadományok gyűjtését az erdélyi magyarörmény közösségek részére.

Pénzbeli adományokat az egyesület bankszámlájára is be lehet fizetni.

Bankszámlaszám: Budapest Bank Rt. Királyhágó fiók: 10100792-72594972-00000007

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület székhelye: 1015 Budapest, Donáti utca 7/a.

Postacíme: 1251 Budapest, Pf. 70. Telefon: 201-1011, fax/tel.: 201-2401

Elnök: dr. Issekutz Sarolta

ERDÉLYI ÖRMÉNY GYÖKEREK - füzetek

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület havonta megjelenő kiadványa

A kiadványt támogatja az Országos Örmény Önkormányzat és

a Fővárosi Örmény Önkormányzat

(Budapest, 1054 Akadémia u. 1. IV. emelet 426, telefon: 332-1791)

e-mail: fovarosiormeny@startadsl.hu; fovarosiormenyonkorm@startadsl.hu

Nyilvántartási szám: 2.2.4/78/2002.

Főszerkesztő: Frigyesy Ágnes

Felelős kiadó: dr. Issekutz Sarolta

Munkatársak: Dr. Sasvári László, Dr. Issekutz Sarolta, Bálintné Kovács Júlia, Dobó Attila

Szerkesztőség: 1251 Budapest, Pf. 70. Tel.: (1) 201-1011, Fax: (1) 201-2401

Nyomdai munkák: Timp® Kft.